

י ש י ב ה י"ט

של ועדת חוקה, חוק ומשפט

יום ד', ט"ו באב תש"ט, 10.8.49

ת

הישיבה נפתחה ב-08.45.

השתתפו: היו"ר נ. ניר

- י. בדר
- י. בר-יהודה
- ד. בר-רב-האי
- א. ג'רג' קרה
- ז. ורהפטיג
- ע. ז' בוטינסקי
- ש. כ"ץ
- ק. כהנא
- י. למ
- י. קוסוי
- ח. רובין
- מ.ד. לוינשטיין (באחור)
- י. קליבנוב (באחור)
- א. תבורי (באחור)

שר המשפטים פ. רוזנבליט

י. שירא (באחור) - היועץ המשפטי

מ. פיאמנטה - מחרגם לערבית .

ר.ל.

היו"ר נ. ניר:

אני פותח את הישיבה.

נוסף לסדר-היום שלפניהם, העבירו אלינו אתמול בישיבת הכנסת חוק משכנתאות על אניות. עד כמה שהסביר שר התחבורה העניין דחוף מאוד ומבקשים לגמור אותו עוד לפני החופש. כיון שהחוק קצת מסובך, אך בכל זאת קצר, אני מציע לבחור ועדת משנה בח שלושה חברים, בהשתתפותי, כדי לגמור את החוק, אם אפשר עוד מחר. השאלה היא אם הועדה הזאת תצטרך להחזיר את החוק למליאת הועדה או תוכל להעבירו ישר לכנסת. (י. לם: אני מציע שאם הועדה תגיע להסכמה היא יכולה להעביר את החוק ישר למליאה. (ת. רנבין: החוק צריך להיות מונח בפני הועדה, גם אם הוא מוסכם).

מחליטים:

להרכיב ועדת משנה בח שלושה חברים: ה"ח ד. בר-רב-האי, ע. ז! במינסקי, ז. ורהפטיג בהשתתפות היו"ר. אם הועדה תגיע להסכמה פה אחד, היא לא צריכה להביא את החוק לוועדה לפני שיועבר למליאה, אלא למסור את החוק לידיעת הועדה. (כלומר, החוק לא עומד על סדר-היום של הועדה אלא אם כן מישהו יעמיד אותו).

י. בר:

אני מציע להעמיד כסעיף ראשון לדיון

אח בעית היהודים החשודים בשתוף

פעולה עם הנאצים במחנות.

החצעה מתקבלת.

הוצאת חוק על העונשת פושעים רוצחנות

שר המשפטים פ. רוזנבליט:

בזמנו אמרתי כי אנחנו מוכנים

להכין חוק בענין זה. רציפי לחתוב

על כל הפרובלימה הזאת. עדין לא הכינונו את החוק, אני יכול לדבר רק על הפרובלמטיקה הקשורה בכל השאלה הזאת.

כאן מדובר על אנשים אשר עשו מעשה פשע בחו"ל. לפי החוק אשר

חל במדינה זאת - ואגב, חל גם ברוב המדינות - אין לה עמיד למשפט אנשים

על עבירות אשר עשו בחו"ל, חוץ מאשר במקרים מוצאים מן הכלל כמו

בגידה ועוד דברים אשר הוגדרו באופן מיוחד בחוק הפלילי. בדרך כלל,

המדינה אשר בה בוצע הפשע צריכה לדרוש את הסגרת האיש הזה למדינה.

זה בדרך כלל רק כאשר יש הסכמי אקסטרדיציה הדדיים בין המדינות אלה.

בענין זה אנחנו מאוד מאוד מפגרים. היו הסכמים כאלה בין א"י המנדטורית

ובין ארצות אחרות, אך אני מפקפק מאוד אם ההסכמים האלה קושרים עוד

היום את הצדדים. לא בדקתי את השאלה, אך אני מניח כי ההסכמים אינם

חלים היום, וצריך לחדש אותם. בדרך כלל נהוג בעולם שאין מענישים

אנשים על עבירות אשר עברו בארצות אחרות.

יש עוד קומפליקציות מיוחדות.

היה לנו ענין, כשפנו מצ' כוסלובקיה ובקשו הסגרת גרמני אשר עשה

מעשה פשע בנתינים צ' כוסלובקים בגרמניה. זה כבר מאוד מסובך. הם גם

לא בקשו שנעשיש אותו בארץ אלא להסגירו לצ' כוסלובקיה.

פרובלימה שניה היא הפרובלימה של

הטרואקטיביות. כאשר נחוקק את החוק הזה, נצטרך לחוקק אותו כחוק

טרואקטיבי. בקשר עם חוק המעבר, אם אחם זוכרים אמרתי בישיבת

הפתיחה של הכנסת בירושלים שאינני רוצה להבטיח באופן אבסולוטי

שלא נחוקק אף פעם חוק פלילי שלא יהיה טרואקטיבי. החוק הזה

בודאי צריך יהיה להיות טרואקטיבי באופן מוחלט. לדעתי צריך לחוקק

רל.

ז. ורטהיימ:

הבעיה הזאת חמורה מאוד. בשטח

הבינלאומי היא נפתרה; בשטח

הלאומי נפתרה בחלקה. אצלנו אין עדין פתרון לא בשטח הבינלאומי ולא בשטח הלאומי. בשטח הבינלאומי עמדה השאלה של קו נוונציה של כמה עמים בקשר עם הענשת פושעים, והקמת ביה"משפט בינלאומי. הבעיה היתה בעיקר בעיה הרטרואקטיביות. בנוגע לבעיה הזאת, עד היום, אחרי המשפט הראשון בנירנברג וגם אחרי כן, יש כבר ספרות שלמה.

בנוגע לרטרואקטיביות העמדה היא

שהפושעים האלו אינם מותרים וגם לא היו מותרים בזמנו, אלא שלא היה נגדם עונש. יש הבדל בין חטא שלא היה בשעתו אפא פשע פלילי ובין פשע שהיה פשע אך לא נקבע עבורו עונש. במשפט הכרימינלי הגרמני אומרים: אין רטרואקטיביות בקביעת ^{עונש} ~~עונש~~, אך יש רטרואקטיביות בקביעת העונש על פשע. אין קובעים פשע באופן רטרואקטיבי.

בראשית המלחמה היו דקלרציות

של עמים שונים אשר מסרו לכל העולם כולו, שידעו שלא יהיו פטורים מעונש על פושעים שיעשו. בהסתמך על אותן הדקלרציות אומרים לפושעי המלחמה שהם ידעו כי מעשיהם היו פשע.

הטענה השלישית הוא כי זה ענין

בינלאומי. אין קודקס בינלאומי שבו מוגדר מה זה פשע, לכן המשפט הבינלאומי לא יכול להסתמך באופנה צורה ואופן שמתפתחת הכרימינולוגיה הלאומית. במשפט זה אם יגידו שמה שהיה אחמול לא היה פשע - אף פעם לא יפתח המשפט הבינלאומי. ובעיקר כאשר טוענים כי עצם התפשטות הנאצים היתה בלתי חוקית, וכל ההריגה בימי המלחמה היתה פשע. בכל אופן, בשטח הבינלאומי פתרו את השאלה בחיוב ואמרו שהעיקוב של הרטרואקטיביות אינו עיכוב.

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

הוצאת חוק על הענשת פושעים במחנות
ז. ורחפנויג

ע"י חתימת הקונוונציה בימי המלחמה

בתחילתו החותמים להסגיר את הפושעים לאחר המלחמה. לפי הקונוונציה יש להסגיר את הפושע/קלארץ אשר בה ביצע את הפשע. בשטח זה יש לנו אפשרות להצטרף כצד לקונוונציה הבינלאומית, אם ישנה אפשרות כזאת. לי יש רושם שעוד ישנה אפשרות כזאת.

בשטח הלאומי גם יש חקדימים. הרבה

עמים אשר נפגעו ע"י הנאצים פרסמו חוקים בימי המלחמה על דבר הענשת הפושעים לאחר שישחררו. פולניה - לא הנוכחית אלא פולניה של שיקורסקי - פרסמה חוק האומר שכל מי שעשה דברים אלה ואלה, הוא פושע ויענש. צ'כוסלובקיה ובלגיה פרסמו חוק כזה עוד בימים שהיו כבושות. על סמך ההקדימים האלה אשר לפרסם חוק. אצלנו החוק צריך לחייב לא רק מי שעשה פשע נגד ישראל אלא נגד מי שעשה פשע לעם היהודי, בקשר עם השואה הגדולה של 6 מליון יהודים, ובהסתמך על הקדימים של עמים אחרים. אצלנו צריך להרחיב את המושג מדינה, לעם. אני יודע כי זה הרבה יותר קשה, מכיון שכאן נופלים התירוצים של הענין הבינלאומי, אך אנחנו זכאים לעשות זאת.

האפשרות השלישית היא ענין הקונוונציה

של ג'נוסייד. (שר המשפטים: הממשלה החליטה אתמול להצטרף לקונוונציה הזאת). כאשר נצטרף תהיה אפשרות של אינטרפרטציה יותר רחבה. אם הכנסת חאשר את הקונוונציה הזאת ונפרסם אותה בספר החוקים שלנו (כי הקונוונציות עדין לא מחפרסמות בספר החוקים), אז תהיה לנו אולי אפשרות לא לחוקק חוקים אחרים, אלא להחקין חוק לביצוע.

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
הוצאת חוק של הענשת פושעים במחנות

ח. רובין: על ענין הרטרואקטיביות אין לדון

חרבה: ברור כי החוק צריך להיות

רטרואקטיבי, ואין ספק שעם כל הסקנה שיש בתקדים של חוק רטרואקטיבי בענין פלילי, צריך לקבל את הדבר הזה.

אני חושב שצריך להגדיר בחוק הזה

כמה וכמה פשעים. אינני יודע אם צריך לדבר בחוק זה על פשעים נגד העם היהודי; צריך לדבר על פשעים נגד יהודים, תוך הגדרה מדויקת מה הם הפשעים: רצח, התעללות ועוד ועוד. צריך לציין כי הסחמכות על פקודה אינה משחררת מעונש, ולהבהיר דבר נוסף: באיזה מידה הנאשם יכול להסתמך על הנוטשטנט. אם משאירים את הדבר בידי בית המשפט, פירושו שהכללים הכלליים על החוק הפלילי חלים על החוק הזה. ואז כל קאפו ימען שהוא פעל תחת נוטשטנט. משרד המשפטים צריך לקחת בחשבון את הדברים האלה, כשיגש לעיבוד החוק. צריך להיות ברור שלגבי פושעים

החוק הזה צריך לחול על יהודים ולא יהודים כאחד.

לדעתי צריך לקבוע בחוק גם כמה

וכמה מופנטים פרוצדוראליים. יש כאן שפע של בעיות. קודם כל אני מציע שבענין זה יהיה בי"ד אחד בישראל בחור אינסטנציה ראשונה, והוא יעסוק בענין זה. ביון שהפשע נעשה בחו"ל אין כל קושי לקבוע כי בי"ד מחוזי במקום זה או אחר יהיה הפוסק, כדי שלא תהיה אפשרות של בתי-דין שונים.

לצע הבינלאומי: אינני רוצה לעסוק

בכך, אך בדרך כלל מובן מאליו כי יש לעשות מאמצים כדי להשיג הסגרת פושעים למדינת ישראל על מנת להעמידם למשפט, גם גויים. אני יודע אמנם כי במערב אין נטיה כל כך גדולה להענשת פושעי המלחמה, ולהפך, יש נטיה הפוכה. אך אין זה משנה לגבי מה שצריכה להיות מגמת המדינה.

ועדת חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

הוצאת חוק על הענישת פושעים במחנות

ח. רובין

רל.

אגב, יש בעיה מוסרית המורה בארץ, שמצביעים על אנשים שהם פושעים, ואי-אפשר להענישם. האדם הפשוט אינו מבין זאת.

אני מסיק מזה מסקנה אחת: לא כל מי

שמאשימים אותו הוא אשם, וברור כי צריך להיות משפט הוגן עם כל האפשרויות להגנה. שום משפט לא יכול להתנהל תחת רושם שהאשמה מספיקה. אך משרד המשפטים צריך לפעול במהירות הגדולה ביותר על מנת שזה יהיה אחד האקטים הלגיסלטיביים הראשונים עם סיום הפגרא.

אני רואה את נקודת הכובד של החוק

ד. בר-רב-חאי:

לא רק ברצון למצוא את האשמים אשר

נמצאים במדינה, ולהענישם, אלא גם בנחינת האפשרות של רהביליטציה. ההאשמות האלה יכולות להיות גם תוצאה של חשדנות צלח מוצדקת ומובנת בתנאי המחנה. ואז, למעשה, לא ניתנת לנאשם שום אפשרות להוכיח את ההיקף. כשם שצריך לתת אפשרות להעניש, כך צריך לתת לנאשם אפשרות להוכיח את אותה התסבוכת המיוחדת אשר כאילו הפנתה אליו את קרני החשדנות והוא נפל קורבן לתסבוכת ואיננו אשם. צריכה לתיות צורה הוגנת ונחינת אפשרות להוכיח את ההאשמה.

איננו יכולים להכנס לפרטים. ברור כי

מי שינסה את החוק יתקל בבעיות רבות. נצטרך להחליט על ענין ההתישבות. אם קובעים ב-1949 חוק לגבי פושעים של 1941, צריך לקחת בחשבון את כללי ההתישבות.

אם לא נשמע ממשרד המשפטים הודעה כי

הוא מקבל על עצמו להכין את הצעת החוק, זה יעבור ליוזמתנו, ואנחנו נצטרך ליצור ועדת משנה קטנה אשר תנסח את החוק, ואז נחוכה על הפרטים.

ועדת חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

הוצאת חוק על הענשת פושעים במחנות

רל.

ד. בר-יהודה:

אני רוצה להדגיש שני דברים שצריכים

להיות בחוק הזה: לא פשעי הנאצים ~~רק~~

נגד אש יהודים אלא פושעים אצאצאצאל נגד יהודים בכלל, מזר יהודים.

בזה אני רוצה לכלול לא רק אח מה שעשו בחקופת הנאצים. אם ימצא

מישהו מזורקי הפצצה בדמשק, לא אמסור אותו לחוסני פעים. ואני רוצה

לכלול את פשעי הנאצים - ואז זה לאו דוקא נגד יהודים. אם יתפש

כאן נאצי שהרג צרפתים או פולנים, הוא צריך לעמוד למשפט. אם הצרפתים

ידרשו אותו - ניתן אותו להם.

מכאן ברור כי לא חשוב לי אם את

הפשע ביצע יהודי בשם מישהו אחר, או לא יהודי.

כמובן שצריך לקבוע כי לענין זה

אין החישנות. לדעתי יש שני דברים אשר לגביהם לא צריכה להיות

החישנות: בגידה והמקרה הזה. ברור שאם הפושעים האלה יתפסו בעוד

20 שנה, גם פסק-הדין יהיה אחר. אבל צריך להעמידם למשפט. לדבר הזה

אין כפרה ואין מחילה. אם דבר זה לא מתאים למקובל, אני מציע לקבוע

זאת למקרה הזה.

מלבד מה שדברו כאן על ההסכמים

הבינלאומיים צריך לראות באופן דחוף ולחפש אפשרות אצל כל אחת מהארצות

אשר הוציאו חוק מיוחד בקשר עם הנאצים, להחקש אתן וליצור אפשרות

של הדדיות, מלבד הסכמים בינלאומיים כלליים ע"י או"ם אשר כל אחד

יכול להצטרף אליהם.

ש. כ"ץ:

אני רואה את הצורך בחוק הזה בעיקר באותה

נקודה אשר עורר מר רובין. אינני יודע

ממה אנשים בסך הכל יובאו למשפט עפ"י חוק זה. אני נוטה להניח כי המספר

יהיה די קטן, כי אני מניח שבהרבה מקרים יש חשדנות בלי הצדקה, כיון

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

הוצאת חוק על הענשת פושעים במחנות
ש. כ"ץ

שיש שמועות. אבל חשוב מאוד להוכיח כי המדינה לא תכפר על העוונות האלה.

אינני יודע אם אפשר להגדיר פשע נגד העם היהודי, כי אינני יודע אם יש הגדרה חוקית לעם היהודי, אם אינני טועה - אין הגדרה כזאת. אינני חושב שזה יהיה מוצדק מנקודת מבט מוסרית לקשר את הדבר הזה רק לגבי פושעים נגד יהודים. ומה אם ימצא אחד שהסגיר אנשי מחתרת לא-יהודים? אינני יודע איזה הגדרה שאפשר לתת לזה, אולי להגיד: פושעים נגד האנושיות. אך על כל פנים אין לאמצעם את זאת לפושעים נגד יהודים.

י. לם: השאלה היא יוחר מדי מסובכת, ועד

כמה שנחפש מוצא, לא נוכל לעבור

על כך שחוקה מתקדמת אינה יכולה לשמור על פרינציפאל שבחוקים פליליים אין רטרואקטיביות.

אך מצד שני אנחנו צריכים לראות את

הבעיה כמו שהיא. פושעי מלחמה יכולים להיות אצלנו, במלחמת השחרור שלנו. אם מתעוררת השאלה הזאת כלפי אחרים, ואנחנו רוצים לחוקק כאן

חוק רטרואקטיבי, אינני רואה את המוצא לגבי החלק הראשון של

הבעיה, אשר דברתי עליו. ברור שאם המעשה נחשב לפשע - יש הצדקה לדעו

לרטרואקטיביות. אך אלה ששתפו פעולה עם הנאצים ~~אנצא~~ שמה שהם

עושים הוא לפי חוקי האנושיות דבר אסור. לכן יש הצדקה מוסרית

לחבוע אותם לדיון. אך מהצד המעשי: הפושעים הגדולים לא יהיו.

יכול להיות רק שאיזה קאפו קטן במחנה ריכוז בא לא"י, ודוקא השנאה

לקאפו היא הגדולה ביותר. מי שהיה במחנה ריכוז יודע מה היה מצב

הקאפו הקטן. קל להגיד שציוח לצור אינו משחרר מאחריות, אך אני

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

הוצאת חוק על הענשת פושעים במתנות

ח. לם

ראיתי אנשים אשר עמד על רמה מוסרית גבוהה מאוד, קומוניסטים וסוציאליסטים, אשר אין כל חשד שהם מבחינה אנושית חיות מטורפות. ראיתי אותם כממונים על חדרים, כקאפו, ואיך שהם נהפכו לחיות תוך יום יומיים. אינני יודע אם אפשר כל כך בנקל לקבוע בענין זה. מצד שני אני יודע את ההחמרות של עולים במחנה כאשר הם מגלים אדם שהיה קאפו, ומביאים אותו למשפט, והוא מתחלך חופשי כי אין אפשרות לעשות צגדו דבר. מבחינה פוליטית יש הכרה בחקיקת חוק כזה.

אני מציע שמשדר המשפטים ינסה חוק כללי הקובע את הפרינציפ של פשע נגד האנושות (לא הייתי מצמצם זאת לפשעים נגד יהודים), ולקבוע את הפרינציפ של הענשה גם אם הפשע נעשו לפני שהחוק נכנס לתוקפו.

אנחנו נכנסנו דרך אגב לזכות על

ע. ז' בוטינסקי:

האחריות להשמדת ששה מליון יהודים, ולדעתי

מתוך קלות דעת רבה מאוד, מבלי לברר אפילו את המונחים שמתמשים בהם.

מר ורהפטיג אמר שעלינו לדבר בשם כל העם היהודי. מר רובין אמר:

לא נגד העם היהודי אלא נגד יחידים. אני רוצה לשאול מה היא ההגדרה של

"יהודים" ושל "העם היהודי". אם מדברים על מונחים משפטיים, צריך

להגדיר זאת. ע"י חקמת מדינת ישראל יש מונח אחד מוגדר: "ישראלי",

והוא גם כן מוגדר למחצה, כי אין לנו חוקה ואין לנו חוק אזרחות.

אך ברור כי כל היושבים ע"י השולחן הזה הם לכל הדעות ישראליים. בענינים

אלה צריכה ועדת החוקה של הכנסת להכניס בהירות והגדרות מדויקות, כדי

שאפשר יהיה לדעת למה מתכוונים כאשר אומרים: יהודים, העם העברי, וישראלי.

אחרת אין אנחנו מבינים זה את זה.

רל.

ועדה חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

תוצאת חוק על העונשת פושעים במחנות
ע. ז' בוטינסקי

בזמנו, בנובמבר 1946, קבלה ועידת

ברית הצה"ר בא"י אשר החקימה לכני הקונגרס הציוני האחרון, החלטה אשר לא קוימה, להציע לקונגרס הציוני האחרון למנות ועדה חקירה מקיפה מאוד, על שאלות ההשמדה והאחריות להשמדה. המדובר היה על הקמת ועדה אשר תחקור ותקבע מי היו האחראים להשמדה, מי בצע אותה, מי לא מנע אותה, מי עזר, גם בין עמים אחרים, וגם בין היהודים. היום, לדעתי, אין להשתמט מהצורך של הקמת ועדה כזאת עם סמכויות מרחיקות לכת, כדי לקבוע את חלקה של גרמניה באחריות, חלקה של אמריקה אנגליה אשר למעשה סגרה אותנו בבית המטבחים של אירופה, ושל אמריקה. על הועדה הזאת יהיה גם לחקור את אחריותם של המוסדות הלאומיים. למשל, בזמנו הושמעה ביקורת חסורה ביוחר על התנהגות ההסתדרות הציונית בשאלה הזאת. צריך לחקור גם את שאלת ההתנגדות לתכנית האבוקאציה בפולין. (פריאת: מה זה שייך לוועדתנו?) שח שייך לחוק אשר אנחנו מדברים עליו. קשה מאוד לקחת את בעיה אותם העשרה-עשרים קאפוס שנמצאים בארץ, בתור דבר נפרד. הגיעה השעה של עם ישראל יש כנסת, והכנסת הזאת צריכה לחקור את הבעיה בכל היקפה ולהחליט על המקרים שהוזכרו כאן.

בחור תנאי קודם הייתי מציע כי

ועדה החוקה תעלה על סדר יומה את שאלת ההגדרות, מה זה יהודים, מה זה עם יהודי, ומה זה ישראלי.

אני מעריך מאוד את הרצון של החברים לש

י. קוסובי:

לפתור בעיות גדולות אגב דיון בסעיף

זה. אך נדמה לי כי אנחנו צריכים להיות צנועים בדבר הזה, גם מבחינה

ועוד חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

הוצאת חוק על הענשה פושעים במחנות
י. קוסרי

רל.

פרקטיה. אינני מתאר לעצמי כי תהיה האדמנות במדינת ישראל לשפוט גויים בעד מה שבצעו פשעים של ג'נוסייד באיזה מקום בעולם, גם כלפי יהודים. תהיה זאת קצת הגזמה אם נעסוק בהתקנת חוקים כאלה.

בענין הוצאת חוק נגד פושעים במחנות.

נדמה לי שלא יהיה זה שובניזם אם אגיד שיש הבדל בין פשע של יהודי במחנות ובין פשע של נאצי, גוי. הנאצי בצע את הפשע על סמך פקודת שלטון שהייתה מבוססת על ג'נוסייד, על עקירת עמים שלמים, על רצח - זאת הייתה שיטה. ובין אם הוא היה רצח גדול ובין אם היה רוצח קטן, הוא היה בורג במכונה טוטאלית של ההשמדה. יהודי במחנה שהיה קאפו, הוא פושע ויש להעניש אותו. אך הוא בכל זאת איננו דומה בפשעיו כלפי יהודים, לגוי שביצע את אותו פשע. איננו אומר שכיהודים איננו צריכים לשפוט קפוס אם ישנם בארץ. אף בהתקנת החוק אין אנחנו צריכים לראות זאת כדבר הדומה בדיוק למה שיש בענין זה בעולם. אני מבין כי הוצאת משפט כזה היא עונש. אך למשפט כזה יש יוחר ערך מוסרי ציבורי מאשר האקט של העונש. אני מכיר באופן אישי הופעות רבות מסוג זה, של אנשים אשר בצעו פשעים במחנות, והמשפט לא יגש בשום אופן בצורה המשפטית הרגילה למקרים האלה. לדעתי יש לקבוע למשפט הזה פרוצדורה מיוחדת:

בית דין של מושבעים, אלא בית משפט רגיל לגבי פשעים רגילים ובגידה. אני אומר זאת מפני שנדמה לי שלא רק שהיהודים במחנות טועים ומצביעים על יהודים אשר אח"כ מחברר ^{שאלה} ^{אלוהים} ~~שלא~~ ^{בבן}, אלא שישנה גישה מופרזת ולא מוצדקת מצד יהודים. אם רוצים להיות נאמנים לתופעה הטראגית הזאת בתולדותנו, צריך לקבוע ביחדין של מושבעים המברר ודן ושופט לגבי יהודים מהמחנות אשר מאשימים אותם כפושעים.

בפני עומדת שאלה אחת: מה היא מטרת החוק.

ג. ניר:

מטרת החוק כפי שאני רואה אותה היא לבער

ועדה חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

הוצאת חוק על הענשת פושעים במחנות

נ. ניר

רל.

את הרע מקרבנו. למדינת ישראל מגיעים אנשים שונים, ואני רוצה שהם לא יהיו בא"י, אני רוצה להעניש אותם. אינני יכול לענות כל ¹⁶הרובלימה הבינלאומית, והצדק האבסולוטי בכל העולם לא מעניין אותי ברגע זה. אני לא הייתי מכניס לגמרי את ענין הסגרת הפושעים, כי כאן יש שיטה קונטיננטאלית ושיטה אנגלו-סכסית, שהן שונות לגמרי. לפי השיטה האנגלו-סכסית צריך להוכיח אם הנאשם היה פושע או שלא היה. ברגע זה אני הייתי רוצה לחוקק חוק רק בקשר עם יהודים ולא יהודים הנמצאים ברגע זה במדינת ישראל.

אם יש צורך בחקירה - ואני מסכים עם מר ז'בוטינסקי שיש צורך - זה דבר בפני עצמו. ברגע זה אנחנו מדברים רק על חוק להענשת פושעים במחנות, אם אצא יבוא הנה נאצי שלא הרג יהודים אלא הולנדים, אך הוא ימצא בא"י - אני רוצה להעניש אותו. ועל כן אני בא למסקנות: בלי הסגרת פושעים, אלא רק לגבי הפושעים הבאים אלינו. ודבר שני: הפושעים לא צריכים להישפט בבית משפט רגיל, כי הפשע אינו רגיל, והפרוצדורה לא יכולה להיות רגילה. אני הייתי מציע למנות לתפקיד זה חמישה אנשים אשר מכירים אותם, ולחת להם קרט-בלנש, והייתי אומר שהפרוצדורה לא חייב אותם, שהם ישפטו לפי המצפון, פי זה משפט בלתי רגיל. בשאלה ההתישבות, אני הייתי קובע 25 שנים. כיון שלגמרי בלי התישנות אי-אפשר. את הדברים האלה אני מציע כקו למשרד המשפטים.

שר המשפטים פ. רוזנבליט: אינני רוצה לענות למתווכחים כי אין מקום

לכך. אני רוצה להסתפק בהצהרה כי משרד

המשפטים מקבל עליו לעשות את הנטיון לנסח חוק כזה. אם מישהו מציע כי

ר.ל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

חוקת חוק על הענשת פושעים במחנות
שר המשפטים

החוק ינוסח ע"י הועדה, גם לזה אינני מתנגד. (י. בר-יהודה: אחת יכולה להחתיב כי ההצעה תהיה מוכנה אחרי הפגרא?) אני חושב שכן.

היו"ר נ. ניר: אני חושב כי כולנו נסכים שאין לנו

צורך לנסח את החוק. בקשתנו כי לפני

שהחוק יועבר לכנסת, הוא יועבר אלינו, כדי שיהיה לנו יותר קל.

השאלה היא אם הועדה רוצה לתת איזה

דוקטיב/וח למשרד המשפטים, או להסתפק במה שנאמר כאן.

אני חושב שהועדה צריכה לתת לשר

ע. ז' בוטינסקי:

דוקטיבה/ע בענין ההגדרות שציינתי.

אני מציע להקים בענין זה ועדה משנה.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד הצעת ע. ז' בוטינסקי - 2.

לא בעד ההצעה לא לקבל את

הצעת ע. ז' בוטינסקי ברגע זה - רוב.

ההצעה לא מתקבלת.

ועדה חוקה, חוק ומשפט
10.8.49

ר.ל.

חוק הגנה ובטחון (המשך)

ע. ז' במתינסקי:

ההחלטה על הגבלת הזמן לויכוח נחקבלה
לאחר שהוחלט להמשיך את השיבה הקודמת

עד שעה 1 אח"צ. אני אז ירדתי לטלפן. כאשר חזרתי מצאתי שהשיבה
סגורה. אני חושב שפי"אפשר לקבל החלטה מזאת כאשר רוב החברים לא
היו נוכחים.

אני רציתי לספר לוועדה דברים מעשיים,

כיון שישבתי עפ"י ארבעה חוקי חירום, ורציתי שהועדה תדע איך החוק
הזה משפיע על האדם היושב.

אני מציע לעשות רביזיה של ההחלטה.

היו"ר נ. ניר:

ההצבעה

ההצעה לעשות רביזיה של ההצבעה בישיבה
הקודמת בשאלת הגבלת זמן הויכוח -

מתקבלת.

מחליטים: להשאיר את שאלת הגבלת
הזמן בידי היו"ר.

אני מצטער שמר קוסוי התחיל בפולמוס

ש. כ"ץ:

ונכנס לעניינים אשר מצד אחד הוא

נוגע מאוד ליחסים הפנימיים במדינה, ומצד שני לבעיה קלאסית ואוניברסלית

מאוד אשר משפשים לה פתרון במשך דורות רבים, ולמעשה מצאו לה פתרון.

קודם כל הוא עשה חשבון עם כל מפלגות

האופוזיציה אשר טוענות נגד החוק ודיבר באולימפיאניות כזאת כלפי כולנו,

עד כי אני מוכרח להכנס לשאלה הזאת לפחות עד כמה שנה נוגע לתנועה

אשר אני משתייך לה.

ועתה חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ובטחון
ש. כ"ץ

רל .

כר קוסוי טועה בהחלט כאשר הוא אומר

שאנשי "חירות" השתנו לדעתו, והיטיבו את דרכם. אינני רוצה לגרום לכך שיחשוב אותנו לחשודים מאוד, אך לא השתננו. אולי הוא יזכר כי לפני שנה חל שינוי במצב האובייקטיבי בארץ, ובמקום שלטון של זרים הוקם שלטון היהודים. אם מר קוסוי יתענין בכל מה שאמרנו בתקופה של השלטון הזר, הוא יבין כי זה הדבר הקובע - החלפת שלטון הזר בשלטון יהודים. השינוי הזה מחייב.

מר קוסוי טען כי יש אמון בממשלה. על

שאלת האמון עוד אדבר. אך אני נאלץ להזכיר שגם כאן יש דבר יסודי אשר קובע עמדה: נסיון בשלטון יהודי יש לנו רק שנה. תסיון בשאלת היחס של השלטון הזה לחופש הפרט ~~אש פנא~~ קצר מאוד. ואני רוצה להפנות את תשומת לבו למצב ששרר לפני קום המדינה, ולקבוע דבר אחד: שהפונקציה היא לא רק של המשעבד אלא גם של המשועבד. כשבאים לאיזה שהוא מקום ומוצאים שלטון מדכא, ורוצים לדעת מה יחס העם הנדכא לשאלת החופש, לא מחפשים את נציגיו בשלטון אלא בבחי"הכלא או במחתמת. ומה שנוגע לכך, אני יודע מי שהיה שם ומי שלא היה שם. לכן אני חושב שחעמדה האולמפיאנית הזאת אינה במקום.

לשאלת האמון בכלל. זאת היא סוף סוף בעיה

יסוד. אני לא נותן אמון לאף אחד בנוגע לחופש הפרט, גם לא לעצמי. אין דוגמא בהיסטוריה שנכנסו ופלטו לשטח של זכויות הפרט, ולא נצלו זאת לרעה. ישנן דוגמאות. לינקולן היה אחד האנשים ההומניטאריים ביותר, והדברים שנעשו באמריקה תחת שלטונו בימי המלחמה, היו חמורים מאוד. אני בטוח כי הוא באופן אישי לא עשה את הדברים האלה, אבל הם נעשו בהסכמתו החוקית, והוא חיפה על המעשים האלה. בענין זה אין כלל חילוקי דעות. הייתי מציע לכם לקרוא את הספר של ~~לקסן~~ לקסי, וחראו מה שחוא

רל.

ועתה חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ובטחון
ש. כ"ץ

בשאלה זאת: אין לחת אמונ, כי זה בניגוד לטבע האנושי שבן-אדם יקבל סמכויות ולא ינצל אותן. והאדם קצת חשוד בעיני כ אשר הוא דורש את הסמכויות האלה.

מר קוטרי חושב שמי שמתנגד לחוק הזה מפתר. כמובן, אך הוא איננו מפתר מפני מה שהוא עושה אלא מפני מה שהשלטון יעשה. אין זאת שאלה שמר בן-גוריון, אם יהיה ממונה על החוק הזה, יעשה כל מיני מעשים מגונים. אך מר בן-גוריון מוסר את הסמכויות האלה לאנשים אחרים, אשר כל אחד מהם צריך לשפוט לפי ראוה עיניו. לכן יש חוקה בעולם אשר קובעות את השטח המקודש של חופש הפרט, אשר לשם אסור לשלטונות להכנס.

אני מצטער שאנחנו דנים על חוק כזה לפני

שדנו על חוקה אשר תגדיר והקבע את השטח של חופש הפרט, ויש ספק אם בכלל נגיע להגדרה הזאת. זהו העיקר, וכאן ההבדל בין דעתי ובין מה שאני רואה בחוק הזה.

לדעתי היסוד של כל חוק כזה מוכרח להיות

השמירה על חופש הפרט. באמריקה מותר להפיל למשלה, לעשות מהפכה, אם היא נכנסת לחופש הפרט.

לי יש רושם שהרע בחוק הזה נובע מכך שמי

שחבר אותו לא אמר: יש לנו צורך בחוק אשר יגביל את חופש הפרט, אך עלינו לדאוג כי ההגבלות תהיינה מינימאליות, ומתוך סינטיזה של הצורך הזה והצורך של שעת חירום, אנחנו נמציא חוק. אך לי יש רושם - יתכן שאני טועה אך החוק הזה יוצא את הרושם הזה - כי כיון שהיתה דרישה לחוק חירום, לקחו את החוק הקודם ונסו להקל עליו קצת. לקחו חוק אשר החנחה היסודית שלו היא שלילית. לכן דרישתנו לא לטפל בחוק הזה אלא להמציא חוק אחר אשר יצא מהנחה של חופש הפרט והגבלתו במידה שדבר

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ולבטחון
ש. כ"ץ

נדרש ע"י המסיבות.

אני אינני רואה איך אפשר לתקן את החוק

הזה. 90% של הסעיפים צריך לחרום ולקבל סעיף חדש במקומם, מפני שהרוח

של הסעיפים האלה אינה הרוח אשר עליה צריך להיות מבוסס החוק.

גם במליאה וגם כאן שמענו את הנימה:

סוף סוף היינו צריכים למצוא חוק אשר ימלא את מקום החוק האנגלי.

נדמה לי שמר גרבו בסקי היה זה שאמר במליאה: אם תדחו את החוק הזה, ישאר

החוק הבריטי, כלומר: האנגלים יסרו אתכם בעקרבים ואני אייסר אתכם

בשוטים. (י. סנסי; האנגלים יסרו את כל היהודים). אינני יודע.

שמעתי שהטיחו כאן כמה פעמים כלפי אנשי

מפלגת הפועלים המאוחדת: ומה במזרח אירופה? אני אינני דן במזרח

אירופה. אני למשל, מה שנוגע לחופש הפרט, אחנגד גם למשטר של מזרח

אירופה, וגם למשטר של אמריקה אשר מתנהג כפי שהוא מתנהג כלפי

כושים ואנשים אחרים אשר חשודים בידידות לקומוניזם. ריקוד שדים

זה לא צריך להיות במקום, אך מאידך אין מקום להראות על מה שנעשה

במזרח אירופה. אנחנו לא מחוקקים חוקים בשביל מזרח אירופה.

לי היה בזמנו התפקיד להסביר בכמה

ארצות את עמדת הארגון הצבאי הלאומי כלפי הגויים, וטיפלתי בעיקר

בחוקי חירום. אני יודע עד כמה גויים ואפילו אנשים אשר לא ידעו

בשם מי אני מדבר - אני מדבר על אנגלים באנגליה - היו נטולי חשבה

בכל החתקה על החוקים האלה. אני מפתר מאוד שתוק כזה גם יוציא את

דיבת הארץ לאצא בעולם כולו.

אני מוכרח לציין כי אני מסכים להערת רובין

אינני יודע היכן הוגדר תופש הפרט בחוק הזה, המציין בפירוש שהוא בא

להבביל את תופש הפרט. את רוח החוק אפשר לראות בפרק על הצנזורה, הצנזור

עצמו יהיה עסוק מאוד אצלנו, לפי החוק הזה: הוא שוטר, הוא צנזור, הוא

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק חגנה ובטחון
ש. כ"ץ

הוא יכול לערוך חיטושים, להתפרץ לבית, רק דבר אחד הוא איננו יכול לעשות: חיפוש אצל אישה. מלבד זה הוא יכול לעשות את הכל. דבר זה משאיר הכל לשרירות הלב של הצנזור. אני חושב כי הפרק על הצנזורה גרוע מהפרק על צנזורה בחוק הבריטי. אם צריך להגיש לצנזור מראש כל חומר אשר יש בו ענין ציבורי - זה כמעט הכל. במה אין ענין ציבורי? - אולי רק בספרי ייחוסין. אפילו בספרי-בלשים יש ענין ציבורי.

הדבר השני אשר מפגין את רוח החוק הוא

היחס לביח"הדין. בענין הצנזורה מוטרים לביח"ה"ד את הסמכות לקבוע את העונש לאחר שמישהו כבר הורשה ע"י הצנזור. אני רוצה להפכיר למר קוסוי בעיקר מה שקובע לסקי בשאלה זאת: הצדק האדמיניסטרטיבי אינו כלל צדק. זאת היא פגיעה בבי"הד ובאושיות שלנו, כאשר מוציאים מביח"ה"ד דברים חמורים.

דובר כאן על ריגול. החוק הזה לא יעשה

שום דבר נגד ריגול. לממשלות ולמשטרים יש אפשרויות שונות לפעול נגד ריגול. כאשר חושדים במרגל, קודם כל עוקבים אחריו כדי להיעזר ע"י קשריו ופעולתו, ורק אח"כ, כאשר יכולים לחפוס אוחו, אפשר לחוקק חוק נגד ריגול. סוף סוף הבעיה הזאת קיימת בכל המדינות, וכל המדינות מסתדרות.

ישנם כל מיני חוקי חירום. גם רעידת-אדמה

יוצרת שעת חירום. כאן מכניסים את כל הסמכויות של כל שעות החירום אשר אפשרות. צריך להפריד בין הדברים האלה, אך אם החוק הזה יתקבל הוא יופעל מיד, כיון שאנחנו נמצאים בשעת חירום.

אני מציע לחלק את החוק. משהו על צנזורה

צריך להיות, אך צריך לצאת מהנחה הפוכה: צריך לתת שנמה לעם. סוף סוף 90% של האנשים אשר כותבים ויודעים שהם עלולים להיענש על הדברים שהם כותבים, יזהרו. הרי גם בזמן המלחמה לא היה לנו צנזורה פרוונטיבית.

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ובטחון
ש. כ"ץ

אני חושב שאם ענין הצנזור אפשר

לסדר בהתייעצות בין השלטון ובין עורכי-העיתונים. העורכים הם בדרך כלל אנשים אחראים. אפשר לחוקק חוק אשר לפיו יענשו האנשים אשר יעברו על הכללים שיקבעו, אבל הכללים צריכים להיקבע בין השלטונות והאנשים הנוגעים בדבר.

הערה אחרונה: אני רוצה לפנות בעיקר

לחברי מפא"י. דובר כאן הרבה על רוב ומיעוט. אני רוצה לדעת היכן / הרוב בשביל החוק הזה. בחוק הקואליציה יש רוב למפא"י, שם היא מוכנה כנראה להפעיל את הקואליציה כדי שהחוק יקבל רוב בבית. אני רוצה להצביע על כך כי מלבד מפא"י והשר הנוגע לא שמענו הגנה על החוק / הזה. (שר המשפטים: הררי?) אם כן, גם הפרוגרסיביים. אם כן, יפעילו את דעת המיעוט בניגוד לדעת הרוב? ישנם לקואליציה חוקים מסויימים, אבל כאן יש שאלה של מוסריות.

אם יש כאן שאלה של פרסטיג'ה, אני

חושב כי הפרסטיג'ה לא תיפגע אם בשעת הפגרא החשוב הממשלה שנית ותמציא לנו חוק, או יותר נכון, חוקים אחרים.

רל.

א. תבירי:

נדמה לי שכאן מתהלך איזה שקר מוסכם,

גם בין אנשי הקואליציה וגם בין

אנשי האופוזיציה. אתם טענתם שצריך להחליף את החוק האנגלי, ולפי

דברי הממשלה זה היה אחד המניעים להבאת הצעת החוק. עכשיו אתם

טוענים שכל החוק הוא רע. יותר טוב להגיד את האמת: יש חברים בכנסת

אשר הם נגד חוק בטחון והגנה בשעה חירום. רוצים לבטל את התקנות

מבלי לקבל חוק חדש. זאת היא כוונת האופוזיציה, ואולי גם חלק

מהקואליציה: להשאיר את המדינה בלי חוק הגנה. (ת. רובין: מה

השקר המוסכם). השקר המוסכם הוא שיש כמה חברים שלא נחפזים לקבל

את החוק הזה כי ההנחה שלהם היא שיש חוק מימי המנדט ולא נשאר בלי

חוק. טענתם שהם רוצים לבטל את החוק האנגלי אינה כנה. אם רוצים לבטל

את החוק האנגלי צריך לקבל את הצעת החוק הזאת. יש איזה מסכם חשאי:

ע"י דחיית הדברים משאירים את התקנות האנגליות בחקפן. (ת. רובין:

בר"הודה הצי"ע) בדבריו בכנסת לאשר רק סעיף אחד: הסעיף המדבר על

ביטול התקנות מימי המנדט). אני חושב שבכל הויכוח הזה שולט מוסר

הוטנטוטי. לו היה בחוקה הזאת סעיף האומר כי מרשים לממשלה להפעיל

את החוקה הזאת נגד קומוניסטים בלבד - חברי ציינו זאת בוויכוח - חברי

סיעת חירות לא ישכנעו אותי שהם היו מתנגדים אז לחוק. ולו היה סעיף

האומר שהממשלה רשאית להפעיל את החוק הזה רק נגד חירות או קבוצות

דומות, הקומוניסטים היו מקבלים זאת ברצון ובתדווה. אני בטוח בכך.

יש כאן מוסר הוטנטוטי ולא מוסר צרוף.

הביקורת הלכה בשני כיוונים: היתה

ביקורת אשר נטפלה לכמה מושגים ומונחים ומלים בחוק הזה, ורצתה

לשחמש במונחים האלה כדי לעשות מהחוק חוכא ואיטלולא וקריקטורה.

כך עשה למשל הרב כהנא, בהיחפשו למלה "עלול". הוא אציע למשל לבטל

את המלה "משוכנע", ולא הרגיש כי כאשר אומרים שקצין או שוטר צריך

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ובטחון
א. חברי

להיות משוכנע כדי לאסור בן-אדם, זאת הגבלה, כי זה מגביל את האופי השרירותי והמגמות השרירותיות. במקרה שהמבר מגיע לערעור, עליו להוכיח בפני ועדת הערָאָעורים כי היה משוכנע שהעובדות מבוססות, ושזאת לא היתה שרירות לב. השמטת המלה "משוכנע" מביאה להוצאה ההפוכה.

נטפלו גם למלה "עלולה". המלה

הזאת היא מרכז החוק הזה. כל החוק הוא פרונונטיבי, חוק על תנאי הנוחן לממשלה סמכות על תנאי, אם יקרה מרד או פעולת מחתרת או איזה שהיא פְּזִלָה נגד שמשטר הפרלמנטארי והדמוקרטי. אם אתם שוללים את ההגנה העצמית מידי הממשלה במקרה כזה - תגידו זאת בגלוי. רוצים לעשות קריטורה מהחוק על סמך זה

שכל קצין וכל שוטר יכול לאסור. ומה רציחם, שנשיא המדינה וראש הממשלה יאסרו? ברור כי הסמכות של השלטון המרכזי עוברת לקצין הסמונה במחוז, והקצין הממונה במחוז מוסר זאת לכל שוטר ולכל קצין. מה הצחוק הזה? מה הפשע בזה?

אני, ואני חושב כי גם חברי, חושבים

שבהתקפה על החוק הזה אין שום בסיס, כי אנחנו משוכנעים במאה אחוז כי לו המקטרגים היו ברוב, היו מתקינים חוקים הרבה יותר שרירותיים ותרבה יותר גרועים. זהו ויכוח פוליטי. אנחנו חושבים כי המפלגות והזרמים הדוגלים בגלוי ברעיון של דיקטטורה ^{אז} (לא כולן, אין אנחנו חמימים עד כדי כך שנגיד שזה נגד כל המפלגות) אבל מהם יכולות לפרוש כל מיני קבוצות אשר יש להן ענין בזמן חירום, בפעולות של חתירה נגד המשטר הדמוקרטי הפרלמנטארי. אנחנו חוזרים לויכוח ישן נושן ^{שקיים} ~~שקיים~~ כבר 30 שנה, ולנסיון המר של רפובליקות דמוקרטיות מפוארות אשר ירדו לטמיון בגלל זה שלא התקינו לעצמם חוק והיו משוללי הגנה עצמית.

ר.ל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ובטחון
א. חבורי

מר ורעפטיג ומר בן-עמי אמרו שדי לצרה

בשעתי - כשיבוא המרד נתקין את החוק הזה. זאת היא טעות מרה
ופטאלית. ומה אם הדרך לכנסת או לקריה תהיה חסומה בבריכות ואי-
אפשר יהיה להתקין את החוק הזה? האם אחת משווח מבחינה החקית ומשפטית
את הכוח אשר יגן על הכנסת ואת הכוח אשר יתקיף אותה בזרוע נטויה
ובכוח אלימות בלתי חוקית? אנחנו רוצים לתח בסיס משפטי לכוח אשר
מגן על המוסד הדמוקרטי של המדינה, כדי שמעשי-ההגנה שלו לא יהיו
נובעים רק מתוך כוח אלא מתוך כוח המבוסס על הצדק והחוק. הדבר
היחיד שהוא יעשה הוא החגוננות בפני המתקיף. מדוע צריך להתנגד לכך?
יש פחד שהממשלה תשתמש במערכת החוקים האלה כדי להיות שרירותית. לי
אין פחד כזה. במשטר דמוקרטי אין אנחנו מבדילים בין השלטון והעם;
השלטון הוא משטר. דמוקרטי של העם אשר בחר בו, והוא אינו יכול
להיות בשום אופן שרירותי. (י. לם; או שהוא לא דמוקרטי). אני
חושב שגם הדמוקראטיה הפרוגרסיבית בא"י למדה משהו מהנסיון של אירופה
בכל העולם, במשך שלשים שנה. לא יחכן כי הדמוקרטיה תחלך ככבשה
חמה, בלתי מזויינת, בין זאבים מהשמאל הקיצוני והימין הקיצוני, אשר
מתעטפים בשמירה על חופש הפרט נגד שלטון שרירותי, נגד צנזורה ומאסר,
אך כשהם בעצמם יגיעו לשלטום הם ישללו ביסוד, באופן מחוסר כל מצפון
וכל רטן מוסרי, וישליכו מאחרי גבם את כל התביעות האלה לחופש הפרט.
האם אחם חושבים שזה לא חוקי ולא טבעי ולא הגיוני כאשר אנחנו בתחילת
פעולתנו במדינתנו הצעירה, רוצים להתקין חוקים לשעת חירום, חוקה
פרוונטיבית, חוקה על חנאי, אשר אומרת: אם מישהו עלול לעשות פעולות
מתרת או פעולות בלתי ליגאליות, הרי הממשלה והמשטר עלולים להפעיל
חוק כזה. מדוע מתעלמים מהנקודה המרכזית הזאת?

אני חושב כי הויכוח הזה הוא ויכוח

מילוני צרות מהור. רל אחד יודע על מה מדובר. הביחור אינו משכססה.

ר.ל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ובטחון
א. תבורי

כי כאן התנגש שחי השקפות עולם, וקיימות אצלנו שחי השקפות עולם. אתם לא תוציאו את החשד מלבי ומלב חברי שיש מפלגות שכל היסוד הרעיוני שלהם, כל היסוד הארגוני שלהם, כל החינוך שהם נותנים לבחוריהם ולנוער שלהם, מיוסד על כך שצאצאיהם שבבוא הזמן הם ישלטו שלטון דיקטטורי. יכול איש מחנועת חירות להגיד שהוא איננו כזה, אבל אנחנו חושבים שזאת האידאולוגיה שלהם. שום מפלגה לא הללה את החורה של מוליני. המפלגה שאתם שייכים לה - עשתה זאת. אפי קראתי משהו ויודע על הפרוגרמה של המפלגה שלכם שהיא ענף של החנועה הרביזיוניסטית. יש לי חשד. מדוע לא ננהג לפי המנהג "כבדהו וחשדהו"? (ש. כ"ע: בפעם הראשונה אתה אומר זאת). כל כוונתכם היא להשאיר את המשטר שלנו בלחי מוגן ובלחי מזדין, וזה חשוד בעינינו. מה פלא שאנחנו אומרים זאת בגלוי?

הוא הדין לגבי האגף הקיצוני השמאלי אשר

אומר בגלוי שהוא סוגד לאליל הדיקטטורה. מדוע לא ננהג לפי הכלל "כבדהו וחשדהו"? האין זה טבעי, האין זה נכון? האם הנסיון של שלושים שנה באירופה לא מצדיק זאת? הקלפים בויכוח הזה פתוחים מבחינה אידאולוגית ומבחינה מוסרית. אנחנו אומרים זאת בגלוי.

השקר המוסס הזה שמתחלך בינינו הוא

בזה שלמעשה קיים במדינת חוק כזה, אלא שהוא מימי המנדט. אם תדעו את הדיונים והעניין ימשך עוד חודש-חודשיים, לא השגתם את המטרה. ואז אני חושב שכל הטענה בעד ביטול חוקי המנדט היא לא כנה, כי אחרת הייתם מקבלים את החוק הזה. בכל המדינות הדמוקרטיות יש חקנות כאלה בשעת חירום. אתם רוצים לשלול זאת מהממשלה - תגידו זאת. הרוב לא יסכים.

ע. ז' בוטינסקי:

קודם כל אני רוצה להשנצל: אינני עו"ד

ולכן יחכן שבשעה שאני מדבר על עניני

חוקה אתם עלולים להפוש אותי באי-דיוק זה או אחר, מבחינה טכנית.
אך אני רוצה לדבר על החוק מהצד השני, מצד אלה היושבים מאחורי גדרי החיל
ובתור מומחה.

ישבתי אצל האנגלים לפי דינים שונים של

החוק הזה. קודם כל ישבתי לפי חוק אשר שר המשפטים לא הזכיר אותו, הוא
נקרא: "פי. סי. או." (חוק מניעת פשעים). לפי החוק הזה בחקנות שונות,

ישבו עפ"י קוסמוניסטים, ואח"כ ישבנו גם אנחנו. לדעתי, עד כמה שאני

מבין, דוקא החוק הזה היה הקרוב ביותר אלינו, מפני שאז נאסרנו ע"י

השלטונות בשביל למנוע פשע בלתי מוגדר. הדבר הזה העמיד את הנאסר במצב

קצת מגוחך: איך יכול הנאסר להסביר לשלטונות שאיננו אשם בהכנות לביצוע

פשע שלא בוצע ולא קיים. (קוסמוני: מי שאוסר צריך להוכיח בוועדה הערעורים

כי עלול הייתה לבצע את הפשע). (ת. רובין: הוא לגמרי לא צריך להוכיח)

(שר המשפטים: האם נשפטה קודם לכן ע"י בית משפט?) לא. (שר המשפטים)

אם כן איך יכולת להיאסר? בשנת 1937 הוחלט החוק הזה בחוק שעת חירום.

שר המשפטים אומר כי החוק הזה היה מכוון נגד הערבים בעיקר. אני

מחיתי נגד זה, אולי לא בצורה המחאימה (אני רוצה להשתמש בהזדמנות זאת

להחנצל על כך, כי אמרתי שזה לא נכון, וזה נכון), אך נכון שחוק

שאינ עליו כחובת נגד מי הוא מיועד, אי-אפשר להגיד שהוא מיועד

בעיקר נגד זה או אחר. טעות היא לחשוב שאי-ה שהם חוקים אשר חקרו האנגלים

בארץ, היו מיועדים נגד מישהו אחר מלבד הציונים.

בשנת 1940 נאסרתי על אניה מעפילים "סקריף"

חתת חוק המלחמה, אינני יודע את שמו בדיוק. בחוק ההוא היו שני סוגי

אשמים: נרמה שלפי סעיף 17, אנשים ישבו בחור "אינטרניז" ולפי סעיף

15 - בחור "דיטניז". ה"אינטרניז" היו אלה שהיו חשודים בעזרה לאויב.

אני קודם כל נאסרתי לפי סעיף זה. זאת הייתה הפעם הראשונה אשר אמרו לי

ר.ל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

חוק הגנה ובטחון

ע. ז' בוטינסקי

לי באופן מפורש מדוע אוסרים אותי: אסרו אותי מכיון שהעברתי לא"י 1500 אזרחי מדינת אויב. באניה הזאת ישבו כ-1500 אנשים עם פספורטים של מדינת אויב. אחרי חודש העבירו אותי לסעיף של "דטניז", ז"א שהייתי צריך לשבת תקופה של שנה, נדמה לי.

בשנת 1945 נאסרתי בזורכיה והוסגתי

לידי השלטונות הבריטיים בא"י, וזמן מה ישבתי סתם.

אני מזכיר את העובדות האלה כדי להסביר

שיש לי נסיון של ישיבה בביח"סוהר בלי משפט.

רבותי! בבתי הסוהר הללו אנחנו בנינו

את המתרח הלוחמת. בתי-הסוהר הללו היוו אינוברסיטה מהפכנית. ב-1937

בעכו, היו לנו הרצאות במשך כמה שעות כל יום. אחימאיה היה מרצה

על תולדות המהפכה בכלל; אני הרציתי על שאלות צבאיות ואחרות. אלה

היו פשוט קורסים ללימודים. למאמרים האלה היה ערך חינכני כביר

בשבילנו. חינכנו את הנוער שלנו בחקופת האנגלים ברוח מהפכנית,

ואחד הדברים שלמד כל נער בחנועה הוא שי בוא יום והוא ישב בעכו.

ונוכחנו לדעת שנגד חנועה כחנועתנו מאמרים מעין אלה - אין להם שום

ערך, אלא להיפך.

הזכרתי כי בשנת 1940 ישבתי זמן מה

בחור "אינטרני". לאנגלים היו אז כמה מחלקות של "אינטרניז". היה

גם מחנה של ארעיים - אלה היו הגרמנים משרונה, מהמושבות הגרמניות.

היה מחנה של "אינטרניז" ערביים, והיה מחנה של יהודים או ספק

יהודים, או גרמני-ארי שנימול ולכן זרקו אותו הנאצים מהמחנה

הנאצי והעבירו אותו אלינו. ישבו כל מיני אנשים אשר לא היו חבר

חנועה אלא היה איזה שהוא חשד נגדם. היתה לי שהות לדבר אתם. היו

לפחות שני מקרים - אינני רוצה להזכיר שמות - שהאנגלים הושיבו

אותם על דברים שלא היו ולא נבראו, מתוך עניינים פרטיים, מסתריים

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

חוק קגנה ובטחון

ע. ז' בוטינסקי

וכו'. לכן יש לה בריל בין מקרה שושיבים לפי חוקים אלה באופן קיבוצי, ואז אפשר לה שתמש בחוק זה נגד אנשים מיוחדים בגלל מקרים מיוחדים. אני טוען כי הפעלת החוק הזה א נגד גופים פוליטיים היא דבר שאיננו יעיל. דבר זה יכול לעזור לאסור קבוצה גדולה של אנשים בשעת מרד, ולהחזיקם עד אמשאא שחפוג המתיחות. אך אי אפשר להלחם נגד תנועה פוליטית ע"י חוקי חירום כאלה. החוקים האלה, אשר אין בהם שום עונש מלבד ישיבה די נוחה במחנה - אין בהם מספיק כדי לשבור תנועה פוליטית. האנגלים גם כן הרגישו בכך בשעה שחקקו את החוק ב-1945. הם נסו להפעיל ולהחמיר בחוק, אך לא הצליחו. תנועה פוליטית אי אפשר לשבור ע"י מלחמת השמדה. אם מישהו חושב שאפשר להכניס תנועות כאלה למאסר - זאת היא טעות.

אצלי מתעוררת השאלה: כשהתנועה שלי חשב בממשלה, מה אנחנו נעשה. ואני אומר לכם: קודמט כל לא נחוקק חוקים בלי כתובת, מפני שזה דבר מסוכן. שנית: לא נחוקק חוקים אשר לפיהם תהיה אפשרות של ישיבה נוחה בבתי-סוהר לתנועות מתנגדות, למשל תקופה ארוכה. זה דבר לא מציאותי, לא משתלם.

ברור כי לממשלה דרושים אסטרומונטים בשביל לפעול נגד מחמרדים. האסטרומונט הזה לא צריך להיות כל כך כללי כי אם יותר מכוון ואולי יותר חמור למקרים של מרד. אני מבין שאפשר לחוקק חוק אשר אומר שאפשר להביא אדם המשתתף במרד למשפט, גם אם יש פחות הופחות מאשר דרושים לפי הפרוצדורה הרגילה. צריך לדון אדם כזה באופן חמור, כי מרד הוא דבר חמור. החוק הזה אינו קולע למטרה אשר שם לפניו. ואשר לשימוש בחוק הכללי הזה למקרים פרטיים כפי שמשתמשים בו כעת, עד כמה שהבנתי נגד אנשים מיוחדים אשר נגדם יש האשמות חמורות שאי אפשר להוכיחן. גם כאן אני חושב שאין

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ובטחון
ע. ז' בוטינסקי

שאינן זה מוצדק לחוקק חוק כולל ממין זה אשר יוציא את שמנו לרעה בעולם, רק כדי לתפוש כמה חריטרים של פוחזים. קודם דנו על חוק להבאת פושעי המלחמה הנאצים לדיון. כנראה שגם בממשלה מורגש הצורך להוציא מקרים כאלה מהחוקים הכלליים של שעת חירום ולחוקק עבורם חוקים מיוחדים במינחם אשר לפיהם אפשר להושיב פושעים אשר ידעו על מה הם יושבים וכדי שהקהל ידע על מה הם יושבים.

אני חשבתי ברצינוח איך אנחנו

נילחם בחופעות כאלה כשנהיה בממשלה. חשבתי כי ניתן לממשלה שלנו אינסטרומנט אשר אפשר להפעילו נגד גופים, אך נחייב את הממשלה לחשוב בכל פעם נגד איזה גוף היא מפעילה את האינסטרומנט הזה. אכן דוגמא: אם מחר יהיה טירור או התקוממות של נטורי-קרתא בירושלים, והממשלה תרצה להפעיל את החוק הזה נגדם, היא תצטרך לדעתי לקבל אישור לכך מאת הכנסת, למקרה זה. ואז, כאשר תולפת שעת החירום באוחה השאלה, מבטלים את החוק ומשחררים את האנשים. צריך לשחרר אותם לא לטובתם כי אם לטובת הממשלה, כדי לאפשר להם לעשות מה שאנחנו עשינו בעכו - אוניברסיטה סטפכניית. ומה שנוגע לבודדים - לא נצטרך להשתמש בחוק זה. (י. קליבנוב: איך עושים מרד בלי בודדים?) המקרים הבודדים אשר אני מדבר עליהם הם היו מקרים לא של מכיני-מרד אלא של אנשים בודדים שנאכרו באופן אישי. מאפיק מסוכן מאוד להפעיל חוק כל כך כולל נגד אנשים בודדים.

מ. פיאמנטה (מחרג לערבית) חבר הכנסת ג'רג'ורה מבקש לאמר שהכין

את דבריו אך איבד את הנייר, ועל כן

ישתדל להזכר בדברים שהכין.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ובטחון

רל.

א. ג' רג' ור' :

חופש הפרט איננו אבסולוטי, מכיון

שהחברה והממשלה קובעות את החוקים

וההגבלות אשר בהם הפרט קשור מבחינה חברתית ופוליטית. חוקים כגון

זה אשר לפנינו קיימים בארצות אחרות, ורצוי שגם במדינתנו יהיה

קיים חוק אשר אפשר להפעילו בשעת הצורך, כלומר, בשעת חירום.

אולם יש להגביל את הפעלת החוק הזה רק למקרים מסוימים, כגון:

מלחמות או מרד פנימי.

החשש הוא פן ישחמש הרוב נגד המיעוט

בחוק הזה בצורה לא נכונה. חוק ההגנה והבטחון המוצע נותן סמכויות

רחבות לקצינים המוסמכים ולכל מי שניחנת לו הסמכות לבצע את החוק.

הייחסי מציע כי הסמכות הניחנת לכל גוף מבצע תהיה מוגבלת לכל

מקרה מסוים.

למשל: בסעיף 13 אנתנו רואים שהקצין

המוסמך יכול לנצל שלושת רגות של סמכויות, עפ"י שלושה סעיפי משנה.

לפי זה הוא יכול להשמש בסמכות הרחבה ביותר גם במקרה שלא היה

צריך להשתמש בה.

בסעיף 6 אנתנו רואים כי העצור ישוחרר

רק כעבור שבעה ימים מיום העצרו. היה רצוי להסחפק בתקופה יותר

קצרה, כגון: יומיים.

קצין מוסמך לצורך חוק זה לא יכול להיות

כל אדם, כגון סוחר או ירקן או פקיד ממשלתי אי זה שהוא, אלא אדם

בעל הכנה נפשית, בעל נסיון, אשר ידע לבצע את החוק הזה. לא כל

שוטר יכול לקבל את הסמכות להיות קצין מוסמך לצורך חוק זה. צריך

להיות שוטר מנוסה בעל הכנה נפשית אשר ידע איך לגשת לטיפול ולביצוע

חוק זה.

ועדה חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנת ובטחון
א. אירג' ורה

רל.

אני מתנגד למעיקף 4 אשר לפיו קיימות
ועדות הבירור. אני מציע שהענין יובא בפני ביה"ד העליון, ובהקדם.
יש לצמצם את תקופת המעצר במידת
האפשר מכיון שהעצור סובל בכל רגע שבו הוא נמצא במעצר מבלי שיועמד
בפני בי"ד או אנשים שיוכלו לשפוט לפי הצדק והישר אם הנאשם צריך
לשבת במאסר.

אני מסכים לדברי החבר קוסי כי לא
יחכן שיוחקו חוקים אחרים לערבים וחוקים אחרים ליהודים. להיפך,
אני רוצה כי כל החוקים יהיו לגבי יהודים וערבים כאחד, מבחינת
החובות. בקשתנו היא כי נהיה בדרגה אחת עם שאר אזרחי המדינה
ושלא תהיה הפליה מבחינת החובות. אנחנו מוכנים להחחייב בפני המדינה
כמו האזרחים היהודים. לא בקשנו חוקים מיוחדים לערבים; בקשנו רק
להסיר את החומרה שישנה במיוחד לגבי הערבים, כגון: הממשלה הצבאי.

ג. נייר:
קודם כל אני רוצה להגיד לחבר ג'רג'ורח
כי לא עלה על דעת מישוהו ליצור חוקים
המפלים איזה גזע. כאשר אנחנו מדברים, אנחנו מדברים על חוק כללי לכל
אזרחי המדינה.

בעצם, אין בינינו ויכוח אם יש צורך
באיזה שהוא חוק. השאלה היא אם החוק הוא כל כך רע עד שאי-אפשר
לחקנו, או שאפשר לחקנו בוועדה. לדעתי החוק הוא כל כך רע, עד כי
אי-אפשר לחקן אותו בוועדה. החוק מבוסס על פרסומציה שכל אזרחי
המדינה תשודים וכל השוטרים הם אנשים ישרים. אם מקבלים את ההנחה
הזאת - החוק בסדר. אך היות ואני יודע שלא כל האזרחים חשודים - רק
מיעוט קטן - ומנסיוני אני יודע כי לא כל השוטרים ישרים אלא רק
מיעוט קטן (וזאת אני אומר על אזרחי בתור חבר הועדה לבדיקה המנגנון

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ובטחון
נ. ניר

הממשלתי). בחוק נאמר כי כל שוטר יכול לאסור כל אדם ל-48 שעות. אני הראשון עומד בפני הסכנה הזאת כי בתור חבר הועדה לברי קת המנגנון הממשלתי הוצאתי 110 שוטרים, וכולם הוחזרו לעבודה, ואז כל אחד מהם יאסור אותי ל-48 שעות. (י. למ: והצט, לפי החוק הפלילי הוא לא יכול לאסור אותך?) את"כ אשב עוד שבעה ימים, כי הקצין אשר אובא בפניו יתן צו מבלי לברר את הדבר, כי אין לו זמן. אחרי שבעה ימים יגידו שלא היו סיבות וישחררו אותי. צריך היה להגיד לפחות מה יהיה על השוטר במקרה שעשה זאת מתוך רשלנות, או שלא היה משוכנע. ובנוגע ל"משוכנע", אין צורך להוכיח כי אני משוכנע בבית-המשפט, צריך להגיד בהנ"צדק שמשוכנעים, ואין צורך בכל הוכחות. צריך היה לאמר שהשוטר חייב להוכיח שהמאסר היה דרוש להגנת המדינה, ולא רק שהוא היה משוכנע. באיזה מצב אחם מעמידים את כל אזרחי המדינה החפים מפשע?

סעיף 38(ד) הוא אופייני: "אסור

לאדם להדפיס או לפרסם דבר שבו נאמר או שממנו משתמע או שמצורתו ניכר כי הצנזור אסר או הגביל פרסומו של חומר." כלומר, אסור אפילו להשאיר מקום ריק. מה הוא האסון אם האזרח יחשוב שבמקום הריק היה חומר שאסור לפרסמו, שעשינו דבר לא חוקי? במה שה מאיים על בטחון המדינה אם כל אחד יחשוב שהצנזור הוציא כאן משהו? (בר-יהודה לא; אם האזרח יחשוב שהוא כתב דבר אשר מאיים על בטחון המדינה!) מה זה, איסור המחשבה? לתכין את האזרח לכך שאסור לו לדעת כי הצנזור אסר משהו. זה מגוחק, ואופייני לחוק הזה. גרנדוס קותב כי כאשר ספרו לו על החוקים האנגלים, לא רצה להאמין עד שלא קרא אותם. הוא אומר: עברתי חצי כדור העולם ולא מצאתי חוקים כאלה. ואנחנו ממוקקים חוקים כאלה? לו לא היחה ברירה, זה דבר אחר.

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ובטחון
נ.ניר

(א. תבורי: האם ברומניה אין חוק כזה?) אני ציטטתי את גרנדוס. אם זה לא נכון - תתבע אותו. (י. בר-יהודה: בבקשה לרשום שהוא מעתיק את חוקת רומניה; אז תדברו! אתה בוחר את הדבר הרע?) אינני יודע אם זה טוב או רע, אבל ברומניה כפי שקראתי יש לפחות חוקה, מה שאחזק לא רוצה שיחיה במדינת ישראל, והחוקה מגנה על האזרח בצורה זאת או אחרת. חוקה אינך רוצה; אחת רוצה חוקים הנוהגים סמכויות לכל שוטר ולכל קצין מוסמך. ומה הוא קצין מוסמך? - אני קצח מכיר את הקצינים שלנו. וכל קצין מוסמך כזה יכול לעשות מה שהוא רוצה: לסגור אותך בבית, לקרוא את כל המכתבים שלך, ואפילו להכריז על עוצר בית. ואני עוד אינני יודע מי הוא הקצין המוסמך. (א. תבורי: הוא קצין מוסמך של רפובליקה דמוקרטית ולא של מדינה פשיסטית!) (י. בר-יהודה: הוא קצין של ארץ טוטאליטרית!) ואם זה לא מספיק בא סעיף 44 ואומר שהקצין המוסמך הזה, אשר לגמרי לא ברור אם הוא בן-אדם ישר או להיפך, וגם קצין הבטחון או הצנזור, רשאים לנקוט באמצעים המנויים להלן: להשתמש בכוח במידת הדרושה; להיכנס בכל עת לכל בנין או מקום ולערוך בהם חיפוש; לערוך חיפוש בבגדיו ובחפציו של כל אדם החשוד בעבירה על חוק זה; ואולם, חיפוש בבגדיה של אשה לא ייערך אלא בידי אשה; לדרוש סכל אדם לזהות את עצמו וליתן ידיעות ולהמציא מיסמכים העשויים להקל את ביצועו של חוק זה, או את השימוש בסמכויות המוענקות לפי חוק זה, או את ביצועו של צו שניתן על פיו; לתפוס ולהחזיק כל דבר שיש לו יסוד להניח כי נעשתה בו עבירה על חוק זה. קודם כל: מה זה כוח במידת הדרושה? להרוג איש זה גם כן כוח במידת הדרושה. (ח. רובין: הכוונה היא רק לסחירות-לחי) ולא די בכך. בא סעיף 44(ב) ואומר: "הסמכויות הנחונות לקצין מוסמך, לקצין בטחון או לצנזור על פי סעיף זה נתונות גם לשוטר, לשוטר צבאי ולכל אדם שהוסמכו לכך על ידי קצין מוסמך, קצין בטחון או צנזור, הכל לפי הענין" לי יש שם אם הקצין המוסמך הוא האדם המחאים, אז מציעים

רל.

ועדה חוקה, חוק ומשפט

10.8.49

חוק הגנה ובטחון

נ. ניר

לחת רשות לקצין המוסמך לסמוך ידיו על כל בן-אדם שהוא רוצח. (א. חבורי:
למי למסור זאח? לרבנות הראשית? מי עושה חיפוש, שר המשפטים?) אני רוצח
להבין.) לו היית חצה להבין היית יחד אחי נגד החוק הזה.

בר-יהודה אמר בכנסת: בחוק אי זורי

בטחון ששולל אח זכויות הפרט פחות מחוק זה, נאמר כי קצין מוסמך צריך
להיות לפחות בדרגת סגן-אלוף, ופה נותנים לכל יהודי בא"י לעשות את
הדברים האלה. (י. בר-יהודה: לא לכל יהודי, אלא לזה "שהמלך רוצח
ביקרר"). פה יש סעיף אחד בנוגע לדבר לא כל כך חשוב, בנוגע לפיצויים.
ובסעיף זה נאמר שאפשר לעשות זאח רק מתוך צוו שניתן ע"י שר הבטחון
או שפורסם ברשומות. זה בנוגע לפיצויים; בנוגע לעוצר על עיר - אין
צורך בכך, זאח יכול לעשות כל אחד.) (י. לפס: זאח לא) - זה כתוב.
(י. לפס: שר הבטחון יכול למנות כל נהג לאלוף, האם הוא ממנה אותו?)
אני רוצח שתהיה הגבלה, שלא יוכלו למנות כל יהודי בא"י. לא אמרתי
כי אין צורך בחוק הזה. (א. חבורי: אזה באמת היחירי מהאופוזיציה אשר
רוצה לטפל בסעיפים. חבריך אינם רוצים בחוק ביסודו). אני רוצח להגביל,
במקום 48 שעות ל-6 שעות, והקצין גם כן לא יכול לחת פקודה ל-7 ימים
אלא ל-6 שעות. ע"י כך אני מסכן את עצמי ל-12 שעות. שמעתי שיש אצלנו
בעיה קשה מאוד עם ~~מה~~ הערבים המסתננים, ומספרם לא במאות כי אם בעשרות.
אנחנו זקוקים לחוק נגדם, לא מפני שהם ערבים אלא מפני שהם אויבים.
במקרים כאלה עלינו לחוקק חוק אשר יתן אז האפשרות לא סתם להחזיק אותם
אלא להביאם למשפט.

לא הייתי מציע ללכת בדרך מהפכנית

ולהגיד לכנסת כי אנחנו מחזירים את החוק לממשלה. אך הייתי מציע לחת

שהות גם לממשלה וגם למשרד המשפטים. מסרתי לכם באופן בלתי רשמי כי

מזכיר הממשלה אמר לי שהממשלה רוצה לדון על החוק ומציעה לנו להפסיק

ר.ל.

ועדה תוקה, חוק ומשפט
10.8.49
חוק הגנה ובטחון
נ. ניר

אח הדיון. עניתי לנ כי לא אביא זאת באופן רשמי בפני הועדה עד שלא
אקבל את הבקשה בכתב. אני מציע לבקש ממשרד המשפטים, לאחר ששמע את
הערותינו, לקחת את החוק ולחקנו עד כמה שאפשר, כדי שנוכל לדון על יו.
(י. לם: זאת אנחנו יכולים לעשות גם בוועדה.)

שר המשפטים פ. רוזנבלים: אני מבקש לתת לי את האפשרות לענות
על כך בישיבת הבאה, משני טעמים:
קודם כל תשובתי תהיה די מפורטת וארוכה, ושנית, רציתי לענות על
הזיכוח בפני הועדה המלאה, ויש לי כמה דברים דחופים.

הישיבה נסתיימה ב-11.50.